

Продемонстрировано роботу полученных специфических поликлональных антител в твердофазном иммуноферментном анализе, иммунопреципитации и иммуноблот-анализе.

Литература

1. Dynamic alteration of human b-defensin 2 localization from cytoplasm to intercellular space in psoriatic skin / Wook-Kang Huh, Takashi Oono, Yoshinori Shirafuji [et al.] // J. Mol Med.— 2002.— Vol.80.— Р. 678–684.
2. Получение рекомбинантного шаперона GroEL и его иммунологическая кросс-реактивность с Hsp60 / Л.Н. Капустян, Р.Г. Киямова, В.С. Гришкова [и др.] / / Биополимеры и клетка.— 2006.— Т.2, №22.— С. 117–120.
3. Bradford M. M. A rapid and sensitive method for quantitation of microgram quantities of protein utilizing the principle of protein-dye binding / Marian M. Bradford // Analytical Biochemistry.— 1976.— Vol.86.— Р. 193–200.
4. Idiopathic dilated cardiomopathy in the young: Clinical profile and natural history / Talierncio C.P., Seward J.B., Driscoll D.J. [et al.] // JACC.— 1985.— Vol.6.— Р. 1120–1126.
5. Laemmli U.K. Cleavage of structural proteins during the assembly of the bacteriophage T4 / Ulrich K. Laemmli // Nature.— 1970.— 227, №52.— Р. 680–685.
6. P.V. Pogrebnoy et al. Experemental Onkology, March 2003, 25, p. 36–39.

Резюме

В работе продемонстрировано результаты получения специфических поликлональных антител против человеческого β -дефенсина-2. Показано роботу полученных анти-hBD-2 антител в твердофазном иммуноферментном анализе, иммунопреципитации и иммуноблот-анализе.

В роботі продемонстровано результати отримання специфічних поліклональних антітіл проти людського β -дефенсіну-2. Показано роботу отриманих анти-hBD-2 антітіл в твердофазному імуноферментному аналізі, імунопреципітації та іммуноблот-аналізі.

The results of the purification of high affinity polyclonal antibodies against human β -defensin-2 are represented in the work. Purified anti-hBD-2 antibodies were examined in ELISA, immunoprecipitation as well as in western blot analysis.

¹ЗУЕВА М.И., ²АТРАМЕНТОВА Л.А.

¹ГУ “Інститут дерматології и венерології АМН України” Україна, 61057, Харків, ул. Чернишевская, 7/9, e-mail: mahaqq@yandex.ru

²Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна, 61077, Харків, пл. Свободи, 4, e-mail: wshkoda23@rambler.ru

ПОЛИМОРФИЗМ 1258G/A ГЕНА SPINK-5 ПРИ ХРОНИЧЕСКОЙ КРАСНОЙ ВОЛЧАНКЕ

Хроническая красная волчанка — заболевание, связанное с аутоимунными патологиями. Для него характерно поражение кожи и соединительной ткани. О роли генетических факторов в развитии этого заболевания свиде-

тельствуют результаты семейных, близнецовых [2] и иммуногенетических исследований [4, 7]. Понимание природы заболеваний связывают с анализом кандидатных генов, среди которых большое внимание исследователей привлекает ген *SPINK-5* (serine protease inhibitor Kazal-type-5) — ингибитор сериновых протеаз пятого Казал-типа, локализованный на хромосоме 5q. Его продукт — ингибитор сериновых протеаз, принимает участие в противовоспалительных и антимикробных процессах, контролирует дифференцировку эпителия и организацию межклеточного матрикса, регулирует ангиогенез и клеточную адгезию [6, 9]. Полиморфизм гена *SPINK-5* связан с аллергиями, астмой, синдромом Нетертона, целиакией и др. [8, 10]. Полиморфизм *1258G/A* относится к экзону 14 и обусловливает аминокислотный полиморфизм (Glu 420 Lys) белка SPINK-5. В данной статье представлены результаты исследования SNP *1258G/A* экзона 14 гена *SPINK-5* при хронической красной волчанке.

Материалы и методы

Исследована ДНК 76 больных хронической красной волчанкой и 96 человек без признаков этого заболевания. Все обследованные — жители Харькова и Харьковской области, украинцы и русские. Выделение ДНК проведено фенольным методом из лейкоцитов периферической крови по стандартной методике [3]. Генотипирование выполнено методом ПДРФ (полиморфизм длин рестрикционных фрагментов). Амплификация фрагмента 14 экзона гена *SPINK-5* длиной 304 пары нуклеотидов проведена при помощи ПЦР (полимеразной цепной реакции) с использованием праймеров — 5'-*TGC AAT TGT GAG GAT TTC ACA G-3'*/ 5'-*CCT GAA CAT GAT CTG TGG ATC-3'* [9]. Температурный режим: 95 °C 30 секунд, 52 °C 30 секунд, 72 °C 40 секунд. Объём рестрикционной смеси — 30 мкл. Амплифицированные фрагменты подвергали действию рестриктазы *NphI* (Fermentas, Литва), которая, если в положении 197 находится аденин, разрезает фрагмент в последовательности *GGTGA(N)8* на два участка, и на три, если в этом положении находится гуанин. Рестриктазу добавляли из расчёта три единицы на 30 мкл смеси после ПЦР. Образцы инкубировали в течение ночи при температуре 37 °C. Детекцию проводили с помощью электрофореза в 3% агарозном геле. Рестрикционные фрагменты соответствовали трём генотипам (рис. 1). Проверку гипотез о равенстве частот аллелей и генотипов в основной и контрольной группах, а также распределении фактических и теоретически ожидаемых частот генотипов проводили с помощью критерия χ^2 на уровне значимости 0,05 [1].

Результаты и обсуждение

Частоты SNP *A/G* различны у мужчин и женщин контрольной группы (табл. 1). У мужчин более частым оказался аллель *G* (0,64), у женщин — аллель *A* (0,59, $p<0,01$). Это сделало необходимым проводить дальнейшие сравнения с учётом пола. Разница в частоте аллелей между основной и контрольной группами выявлена только у мужчин. Частота SNP *A* у мужчин с ХВБ составляет 0,69, что в 1,9 раза выше, чем у здоровых — 0,36 ($p<0,001$).

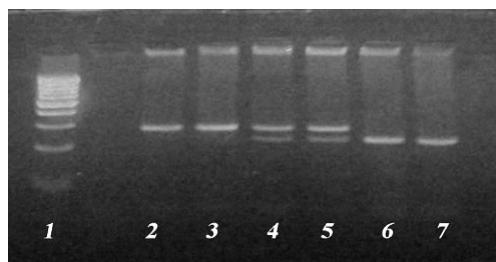

Рис. 1. Электрофореграмма ПЦР-продуктов ДНК шести человек, генотипированных по полиморфизму 1258G/A гена *SPINK-5*: (1 — маркёр молекулярной массы; 2, 3 — генотип *AA*; 4, 5 — генотип *AG*; 6, 7 — генотип *GG*)

Таблица 1

Распределение аллелей и генотипов SNP *SPINK-5*

Группа	Пол	<i>n</i>	Генотипы <i>SPINK-5</i>			Частоты SNP	
			<i>AA</i>	<i>AG</i>	<i>GG</i>	<i>A</i>	<i>G</i>
Контроль	Мужской	37	6	15	16	0,36	0,64
	Женский	59	20	30	9	0,59	0,41
Больные ХКВ	Мужской	35	16	16	3	0,69	0,31
	Женский	41	13	21	7	0,57	0,43

Примечание. *n* — число обследованных, ХКВ — хроническая красная волчанка.

Таблица 2

Частоты генотипов (%)

Группа	Пол	Фактические			Теоретические		
		<i>AA</i>	<i>AG</i>	<i>GG</i>	<i>AA</i>	<i>AG</i>	<i>GG</i>
Контроль	Мужской	16,22	40,54	43,24	13,32	46,35	40,33
	Женский	33,90	50,85	15,25	35,19	48,27	16,54
Волчанка	Мужской	45,71	45,71	8,58	47,02	43,10	9,88
	Женский	31,70	51,22	17,08	32,86	48,93	18,21

Распределение генотипов у мужчин и женщин основной и контрольной групп соответствует равновесию Харди-Вайнберга (табл. 2). Половые различия в частоте аллелей изученного аутосомного гена пока не находят генетического объяснения. Прояснить ситуацию позволит расширение выборки в ходе дальнейших исследований.

Различия в частоте генотипов у больных и здоровых выявлены только в мужской группе (табл. 2). Больные мужчины в 2,8 раза чаще, чем здоровые являются обладателями генотипа *AA*, в пять раз реже имеют генотип *GG* ($p<0,01$). Продукт гена *SPINK-5* белок SPINK-5 является негативным регулятором иммунного ответа, поэтому уменьшение его активности может инициировать аутоиммунные процессы, которые приводят к развитию хронической

красной волчанки [2]. Эти нарушения также могут быть связаны с изменением на уровне дифференцировки клеток иммунного ответа, который также контролируется продуктом гена *SPINK-5*. Известна также роль *SPINK-5* в формировании барьерной функции кожи и, в частности, защиты от ультрафиолетового излучения, инфекционных агентов, химически активных веществ и других неблагоприятных факторов внешней среды [5]. Перечисленные свойства этого белка убеждают в необходимости дальнейшего исследования гена *SPINK-5*, что позволит полнее понять природу исследованного заболевания и найти молекулярные маркёры наследственной предрасположенности.

Литература

1. Гланц С. Медико-биологическая статистика.— М.: Практика.— 1998.— 459 с.
2. Дядык А.И., Багрий А.Э., Ракитская И.В., Щукина Е.В. Системная красная волчанка: некоторые вопросы этиологии и патофизиологии // Український ревматологічний журнал.— 2009.— №2.— С. 61–66.
3. Маниатис Т., Фрич Э., Сэмбрук Дж. Методы генной инженерии. Молекулярное клонирование: Пер. с англ.— М.: Мир, 1984.— 480 с.
4. Ardoïn S.P., Pisetsky D.S. Developments of the scientific understanding of lupus // Athr. Res. Ther.— 2008.— №10.— P. 218–226.
5. Deraison C., Bonnart C., Lopez F., Besson C. et. al. LEKTI fragments specifically inhibit KLK5, KLK7, and KLK14 and control desquamation through a pH-dependent interaction // Mol. Biol. Cell.— 2007.— Vol.18, №9.— P. 3607–3619.
6. Godic A, Dragos V. Successful treatment of Netherton's syndrome with topical calcipotriol // Europ. J. Dermatol.— 2004.— Vol.14, №1.— P. 115–117.
7. Horvitz D.A. Regulatory T cells in systemic lupus erythematosus: past, present and future // Athr. Res. Ther.— 2008.— №10.— P. 226–235.
8. Hubiche T., Ged C., Benard A., Leaute-Labreze C. et. al. Analysis of SPINK 5, KLK 7 and FLG genotypes in a French atopic dermatitis cohort // Acta Derm Venereol.— 2007.— Vol.87, №6.— P. 499–505.
9. Kubesch M., Carr D., Weiland S.K., von Mutius E. Association between polymorphisms in serine protease inhibitor, kazal type 5 and asthma phenotypes in a large German population sample // Clin. Exp. Allergy.— 2004.— Vol.34, №2.— P. 340–345.
10. Wapenaar M., Monsuur A., Poell J., van't Slot R. et. al. The SPINK gene family and celiac disease susceptibility // Immunogenetics.— 2007.— Vol.59, №5.— P. 349–357.

Резюме

Структура славянского населения Харькова и Харьковской области по одногенотидному полиморфизму 1258A/G гена *SPINK-5* соответствует равновесному состоянию. Аллель *A* является фактором повышенного риска по хронической красной волчанке у мужчин.

Структура слов'янського населення Харкова і Харківської області за одногенотидним поліморфізмом 1258A/G гену *SPINK-5* відповідає стану рівноваги. Аллель *A* є фактором підвищеного ризику по хронічному червоному вовчаку у чоловіків.

Slavic population structure of Kharkov and region of single-nucleotide polymorphism 1258A/G gene *SPINK-5* corresponds to the equilibrium state. Allel *A* is high-risk factor of chronic lupus erythematosus in men.

**ЛИЛО В.В., КОЦАРЕНКО К.В., МАНЬКО В.Г., МАЦЕВИЧ Л.Л.,
РУБАН Т.А., ЛУКАШ Л.Л.**

*Інститут молекулярної біології і генетики НАН України,
Україна, 03143, вул. Зabolотного, 150, e-mail: lukash@imbg.org.ua*

ЦИТОКІНИ ЯК ПОТЕНЦІЙНІ МОДУЛЯТОРИ РЕПАРАЦІЇ ПЕРВИННИХ УШКОДЖЕНЬ, ІНДУКОВАНИХ АЛКІЛУВАЛЬНИМИ СПОЛУКАМИ

Забруднення довкілля є одним з основних факторів, що впливають на стабільність геному. Серед розмаїття антропогенних чинників, що здатні спричиняти генотоксичну дію, можна виділити групу алкілувальних речовин. Вони є досить поширеними пошкоджуючими чинниками хімічної природи — в тому числі, як фактори промислового забруднення та професійного ризику.

Одним з генопротекторних механізмів, що протидіють мутагенному впливові алкілувальних сполук на клітинну ДНК, є репарація первинних пошкоджень, індукованих цими сполуками, що здійснюється, зокрема, репаративним ензимом Об-алкілгуанін-ДНК алкілтрансферазою (MGMT). Цей ензим реалізує пряму репарацію найбільш мутагенно- та канцероген-небезпечного пошкодження — О⁶-алкілгуаніну в клітинній ДНК [1, 2]. Таким чином, знижений рівень експресії та/або активності цього ензиму є важливим фактором ризику для людей, чия професійна діяльність передбачає контакт з алкіляторами. Тому важливо якомога краще зрозуміти механізми, що регулюють експресію цього ензиму.

Ці регуляторні механізми є складними і на сьогоднішній день недостатньо вивченими. Так, відомо, [3] що цей ензим є індуцибельним; його експресія може зростати у відповідь на ряд чинників (гіпорметилювання ДНК, розриви ДНК, тощо). Експресія MGMT може також регулюватися опосередкованим шляхом — через вплив регуляторних механізмів клітини (p53-опосередковані, протеїнкіназа С-опосередковані, фосфорилювання, убіквітинування, тощо). Існують дані, що на експресію MGMT можуть впливати також цитокіни та фактори росту (інтерферон β , IL-3 — окремо чи в сполученні з SCF, а також GM-CSF) [4] — проте саме цей аспект проблеми вивчений недостатньо, і в літературі наявні лише поодинокі відомості, що стосуються цього питання. Наприклад, IFN- β знижує транскрипцію гену MGMT через індукцію експресії білка p53. Тому IFN- β може знижувати рівні MGMT в клітинах гліоми через інгібування транскрипції гену MGMT [5].

Цитокіни є групою поліпептидних медіаторів, що беруть участь у формуванні і регуляції захисних реакцій організму. До цитокінів відносяться інтерферони, колоніестимулюючі фактори, інтерлейкіни, хемокіни, трансформуючі ростові фактори, група факторів некрозу пухлин і деякі інші. Біологічні ефекти цитокінів реалізуються через специфічні клітинні рецепторні комплекси. Гіперпродукція цитокінів веде до розвитку системної запальній реакції і може слугувати причиною розвитку ряду патологічних станів. На рівні